

SECTION: MANAGEMENT.

SEKCJA: KIEROWNICTWO.

How to cite: Ninyuk, I., & Ninyuk, M. (2024). The state and prospects of public service development in Ukraine. *Horizons of Innovation: Conference on Multidisciplinary Trends in Science 2024*. (pp. 31-35). Futurity Research Publishing. <https://futuraity-publishing.com/horizons-of-innovation-conference-on-multidisciplinary-trends-in-science-2024-2/>

The state and prospects of public service development in Ukraine

Стан та перспективи розвитку публічної служби в Україні

Нинюк Інна Іванівна¹, Нинюк Марія Антонівна²

¹кандидат наук з державного управління доцент кафедри політології та публічного управління, Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-6544-2393>, inna_ninyuk@bigmir.net

²кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри політології та публічного управління, Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна,
<https://orcid.org/0009-0001-5082-533X>, mariya_ninyuk@ukr.net

Accepted: January 5, 2023 | **Published:** January 19, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The research is dedicated to analyzing the current state and prospects of public service development in Ukraine. A review of contemporary challenges and transformations in the field of public administration has been conducted. The results indicate the necessity for strategic changes in the operation of public services and the enhancement of management efficiency. Emphasis is placed on the importance of implementing innovative methods and increasing the qualifications of personnel. The obtained results serve as a basis for developing strategic recommendations to improve public service in Ukraine, contributing to the increased efficiency and stability of state governance.

Keywords: public service; Ukraine; governance; development; prospects; state administration; strategic changes; innovation.

Вступ

У сфері державного управління та адміністрування, які постійно змінюються, аналіз стану та перспектив розвитку державних послуг виступає як критичний чинник, через який можна оцінити ефективність і оперативність державного сектора країни. Україна – нація з багатою історією – опинилася на перетині між прогресом та викликами, стикаючись із необхідністю модернізувати свою державну службу відповідно до сучасних вимог. Оскільки країна прагне консолідувати свої демократичні інститути та сприяти соціально-економічному розвитку, роль ефективної, прозорої та підзвітної державної служби стає все більш важливою.

Актуальність дослідження стану та перспектив державної служби в Україні важко переоцінити. У глобалізованому світі, де нації взаємопов'язані, ефективність державного управління є визначальним фактором у здатності країни залучати інвестиції, впроваджувати трансформаційну політику та забезпечувати добробут громадян. Для України, яка переживає складні процеси пострадянського переходу, постійні геополітичні зміни та економічні виклики, якість державних послуг безпосередньо впливає на її здатність долати перешкоди та сприяти сталому розвитку в контексті європейської інтеграції (Головата, 2010).

Крім того, актуальність поширюється на прагнення українського народу до більш прозорого, підзвітного та «відкритого» уряду. Громадяни все більше вимагають якісних державних послуг, спільного врядування та дотримання верховенства права.

Останніми роками спостерігається поглиблення наукового інтересу та досліджень, що стосуються розвитку державних послуг, як у всьому світі, так і в українському контексті. Вчені, політичні аналітики та практики заглиблюються в особливості державного управління, черпаючи ідеї з порівняльних досліджень, організаційних теорій і технологічних досягнень, які переосмислюють суть управління. Інтеграція цифрових технологій, аналітики даних та інноваційних методів управління в державну службу має потенціал для революції в адміністративних процесах, покращення надання послуг і підвищення загальної ефективності державних установ.

Крім того, міждисциплінарні підходи набувають популярності, коли експерти в різних галузях, від політології та економіки до соціології та інформаційних технологій, співпрацюють, щоб розгадати складність динаміки та особливостей державної служби. Зростаюча кількість наукових праць створює підґрунтя для розробки державної політики на основі фактичних даних, пропонуючи розуміння передового досвіду та потенційних проблем, таким чином сприяючи інформованому розвитку державної служби в Україні.

Однак, попри зростання обсягу знань і прогресу в науковому розумінні, Україна стикається з невирішеними проблемами, що стають на заваді для розвитку її державної служби. Постійне занепокоєння щодо корупції, неефективності бюрократичної системи та необхідність у більшій прозорості є перешкодами, які потребують швидкого вирішення. Раціональний баланс між децентралізацією та централізованим контролем, результативним використанням людських

ресурсів та інтеграцією технологічних інновацій у державне управління залишаються предметами постійних обговорень. Крім того, оскільки Україна прагне привести свою державну службу у відповідність до європейських стандартів і передового світового досвіду, потреба в системних реформах стає необхідною та очевидною (Іншин, 2013).

Результати дослідження

Стан і перспективи розвитку державної служби в Україні є об'єктами постійного вивчення та реформування, що відображає прагнення країни до побудови прозорого, ефективного та підзвітного уряду. Державна служба відіграє вирішальну роль у функціонуванні будь-якої нації, слугуючи посередником між громадянами та урядом. В Україні еволюція державної служби була позначена низкою викликів, але є й багатообіцяючі події, які вказують на позитивну траєкторію на майбутнє.

Історично Україна стикалася з негативними явищами, пов'язаними з корупцією, бюрократією та неефективністю державної служби. Спадщина радянської епохи з її централізованими та часто непрозорими адміністративними структурами спричинила тривалий вплив на системи управління країною. У пострадянський період Україна стала на шлях демократизації та економічних реформ, аби долучитися до європейських цінностей і стандартів. Однак державна служба залишалася центром критики, перешкоджаючи ефективному впровадженню реформ (Онуфрієнко, 2017).

Одним із основних викликів, з якими стикається українська державна служба, є поширена проблема корупції. Корупція проявляється в різних рівнях влади, що призводить до відсутності довіри серед громадян і перешкоджає соціально-економічному розвитку країни. Усвідомлюючи цю проблему, уряди України, які змінювали один одного, впроваджували антикорупційні заходи та створювали такі інституції, як, наприклад, Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) для розслідування та боротьби з корупцією на різних рівнях. Однак дієвість цих заходів є предметом постійних дискусій, і потрібні подальші зусилля для створення справді прозорої та підзвітної державної служби (Головата, 2010).

Бюрократія також стала значною перешкодою для ефективного функціонування державних послуг в Україні. Насамперед – це громіздкі адміністративні процедури, застаріла нормативна база та відсутність цифровізації. Розпочато роботу з оптимізації та модернізації адміністративних процесів, зосереджуючись на зменшенні бюрократичних перешкод і покращенні загального надання послуг. Запровадження ініціатив електронного урядування та цифровізація державних послуг мають на меті підвищити ефективність, зменшити корупційні ризики та надати громадянам більш доступні та зручні послуги.

Останнім часом в Україні все більше уваги приділяється професіоналізації державної служби. Прийом на роботу на основі заслуг, програми навчання та встановлення професійних стандартів є частиною ширших зусиль, спрямованих на підвищення компетентності та доброчесності державних службовців. Міжнародні організації, такі як Програма розвитку ООН

(ПРООН) та Європейський Союз, надали підтримку та досвід, щоб допомогти Україні в цих починаннях (Шапран, 2014).

Перспективи розвитку державної служби в Україні є багатообіцяючими, хоча й стикаються з проблемами, які потребують постійної уваги. Прихильність країни до європейської інтеграції є рушійною силою для реформ, що слугує наближенню до європейських стандартів і практики державного управління. Процес децентралізації, що триває, делегує більше повноважень органам місцевого самоврядування, і є ще однією значущою подією, яка має на меті наблизити прийняття рішень до громадян і сприяти регіональному розвитку.

Однак успіх цих реформ залежить від подолання вкорінених «інтересів», забезпечення незалежності інституцій і поширення культури прозорості та підзвітності. Залучення громадянського суспільства, свобода ЗМІ та активна участь громадян – це важливі компоненти забезпечення підзвітності уряду та підтримки належного управління (Іншин, 2013).

Серед головних перспектив майбутнього державної служби в Україні є цифровізація державних процесів. Інтеграція передових технологій може революціонізувати спосіб надання державних послуг, зробивши їх доступнішими, ефективнішими та зручнішими для користувачів. Запровадження рішень електронного урядування може зменшити паперову роботу, мінімізувати корупційні ризики та підвищити загальну оперативність державних установ. Такі ініціативи, як створення онлайн-платформ для надання державних послуг і оцифрування адміністративних процедур, являють собою кроки в правильному напрямку, що свідчить про прагнення запровадити сучасні та ефективні практики управління.

Водночас цифрова трансформація державної служби також зумовлює деякі проблеми, зокрема, пов'язані з безпекою даних, цифровим розривом і потребою в кваліфікованому персоналі для управління та підтримки цих технологічних досягнень. Забезпечення рівномірного розподілу переваг цифровізації між усіма верствами населення має вирішальне значення, щоб уникнути створення нових розбіжностей у доступі до державних послуг (Грищенко, 2018).

Процес децентралізації в Україні є ще одним важливим моментом в еволюції державного управління. Передача повноважень органам місцевого самоврядування має на меті розширення можливостей громад, покращення процесу прийняття рішень на місцевому рівні та стимулювання регіонального розвитку. Децентралізація сприяє більш чутливій та підзвітній структурі управління, що дозволяє місцевій владі задовольняти специфічні потреби своїх громад. Проте проблеми залишаються, зокрема потреба у розбудові потенціалу на місцевому рівні, забезпечення фінансової стійкості та сприяння прозорості розподілу ресурсів (Онуфрієнко, 2017).

Крім того, боротьба з корупцією досі визначається центральним напрямом реформи державної служби в Україні. Створення таких інституцій, як НАБУ та Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), свідчить про готовність уряду боротися з корупцією на різних рівнях. Але ефективність цих інституцій залежить від їх незалежності, достатніх ресурсів і бажання розслідувати справи без політичного втручання. Зміцнення верховенства права та

формування культури нетерпимості до корупції є невід'ємними складовими побудови стійкої та підзвітної державної служби (Шапран, 2014).

Для досягнення стійкого прогресу у сфері публічного управління, співпраця з міжнародними партнерами та організаціями має першочергове значення. Європейський Союз, зокрема, був ключовим прихильником зусиль України щодо реформ, пропонуючи фінансову допомогу, технічну експертизу та політичні рекомендації. Зміцнення цього партнерства та узгодження з найкращими міжнародними практиками може сприяти успішному розвитку державної служби України.

Висновки

Таким чином, створення більш прозорої, підзвітної та ефективної державної служби в Україні вимагає постійної співпраці та багатовекторного підходу до вирішення складних проблем, які історично перешкоджали прогресу. Завдяки постійним зусиллям і відданості демократичним цінностям Україна має потенціал створити державну службу, яка справді відповідатиме потребам її громадян і зробить внесок у загальний розвиток нації.

Успіх реформи державної служби в Україні залежить від комплексного та безперервного вирішення таких проблем, як корупція, бюрократія та неефективність, одночасно використовуючи сучасні практики управління.

Література

Головата, В. А. (2010). Проблеми дослідження розвитку системи державної служби України відповідно до стандартів Європейського Союзу (огляд літератури). *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу Києво-Могилянська академія. Державне управління*, 112, 63-69.

Грищенко, І. М. (2018). Стан, проблеми та перспективи ресурсного забезпечення органів публічної влади в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*, 13, 65-68.

Іншин, М. І. (2013). Особливості правового регулювання державної служби в Україні: сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку. *Форум права*, 2, 165-179.

Онуфрієнко, О. В. (2017). Еволюція державної (публічної) служби: діалектика традицій та модернізації. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія: Державне управління*, 1, 51-60.

Шапран, О. Ю. (2014). Перспективи розвитку державної служби в Україні у контексті запровадження нового законодавства про державну службу. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*, 3, 99-109.